

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ESIPP

EQUITY AND SOCIAL INCLUSION THROUGH
POSITIVE PARENTING

POZITIVNI PRISTUPI AUTIZMU

Modul 2

University of Zagreb
Faculty of Education and
Rehabilitation Sciences

VAŽNOST VIZUALNE STRUKTURE I KAKO JU PRIMIJENITI

Cilj?

Cilj ove radionice je naučiti nešto o:

Podrška osobi da koristi vizualne smjernice

Smanjivanju nepoželjnih ponašanja uz pomoć vizualne podrške

Socijalnom kontaktu – podrška u razumijevanju situacije i očekivanja

Samostalnost – podrška u svakodnevnim vještinama

Pristupi koji koriste vizualnu strukturu

TEACCH (Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children)

ABA (Applied Behaviour Analysis)

PECS (Picture Exchange Communication System)

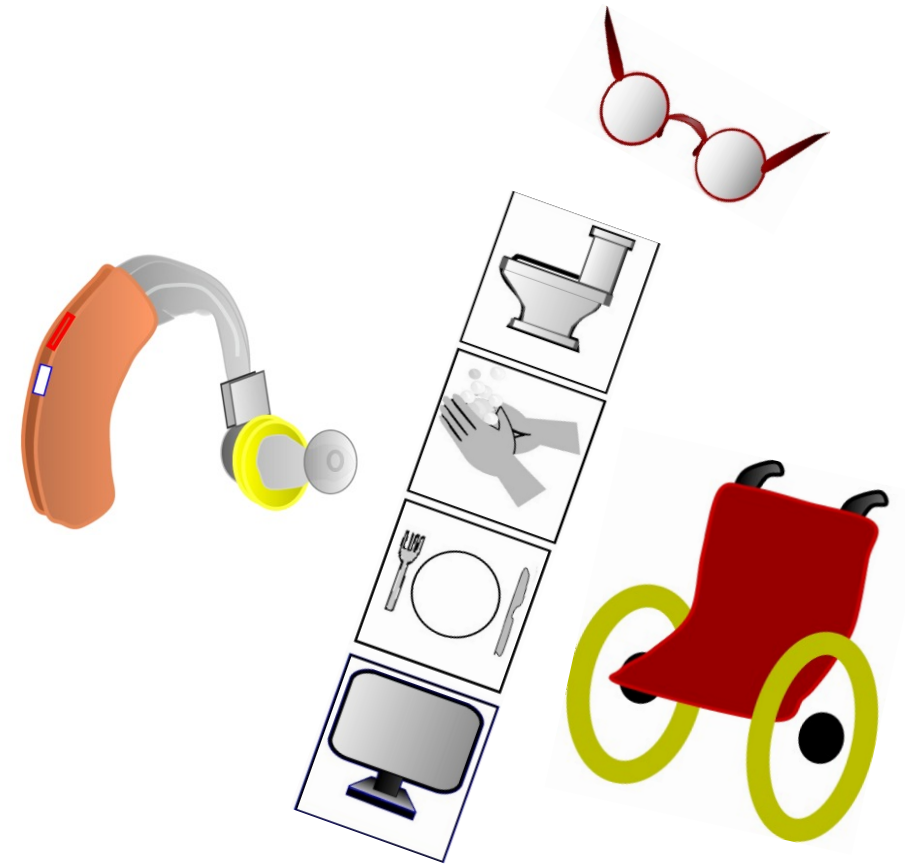

Kako fizička i vizualna struktura može pomoći osobama s PSA?

- Pomaže im razumjeti: što, kada, kako
- Pomaže im ostati smirenima
- Pomaže im bolje učiti
- Može im olakšati komunikaciju
- Može povećati samopoštovanje
- Može ih naučiti fleksibilnosti
- Smisljena je i predvidljiva

Sve to pomaže u smanjivanju nesigurnosti.

2015-1-UK01-KA204-013397

Ako dijete ima:

Motoričke teškoće

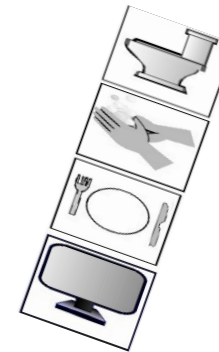
Oštećenje sluha

Oštećenje vida

Autizam

Smanjite verbalnu komunikaciju!

Jezik je kod.

Zahtijeva znanje i obradu.

Izgovorene riječi i rečenice su auditivne i apstraktne.

Pisane riječi i rečenice su vizualne i konkretne.

Predmeti, znakovi, simboli, fotografije su vizualni i konkretni.

OSLONITE SE NA BOLJU VIZUALNU SPOSOBNOST OSOBE S PSA

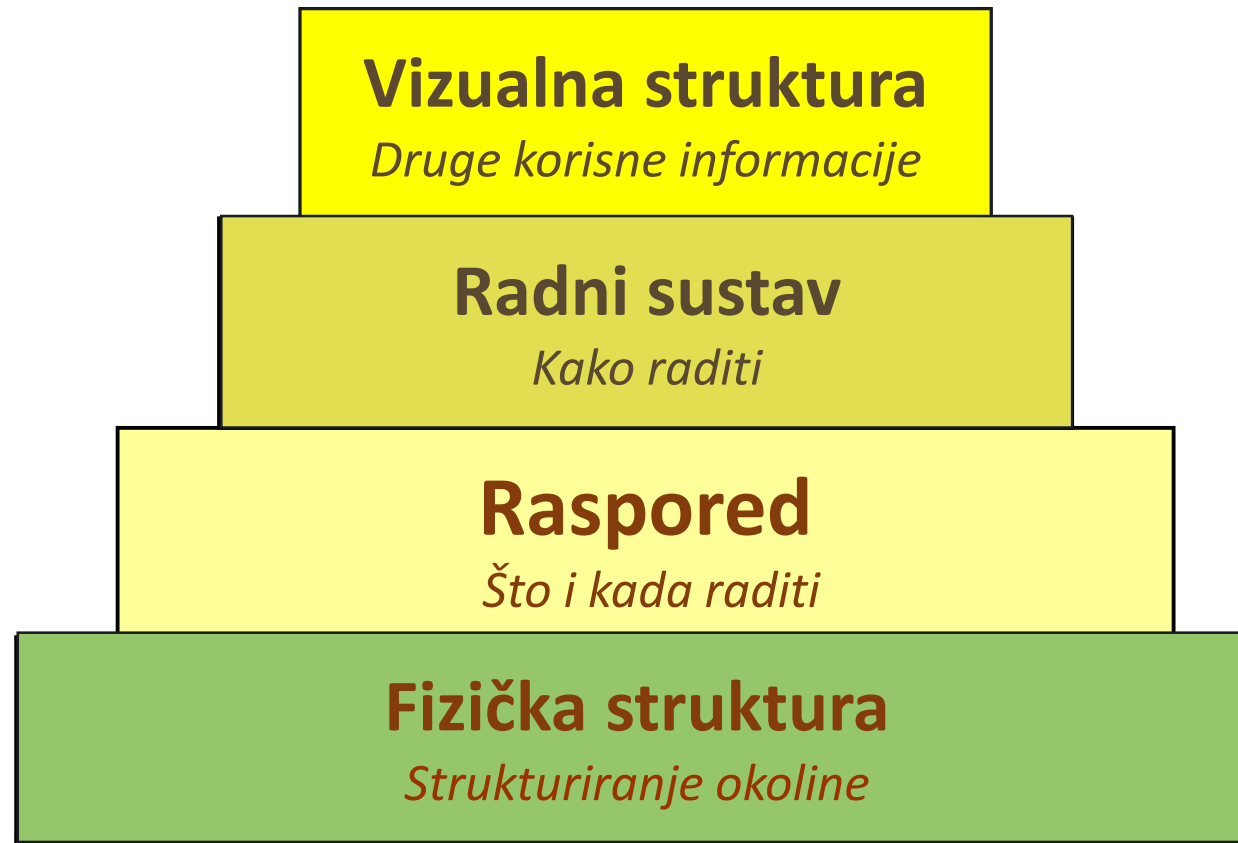

Uvođenje strukture

- Prvo izgradite strukturu
- Naučite djecu kako koristiti strukturu
- Pružite podršku djetetu u izvođenju zadatka

Temelji strukture

Fizička struktura

Razumijevanje okoline

Ne podcjenjujte važnost fizičkog okruženja, uvijek ga treba uzeti u obzir prije uvođenja vizualne podrške.

Pravilno prilagođeno fizičko okruženje može :

Pomoći u smanjivanju vizualnih i auditivnih ometajućih podražaja.

Pomoći u usmjeravanju pažnje.

Pojasniti pravila.

Pomoći mladoj osobi razumjeti koja će se aktivnost odvijati u prostoru.

Pomoći mladoj osobi da razumije gdje svaki dio prostora / aktivnost počinje i završava.

Osigurati organiziran prostor mladim osobama.

Je li ovo dobro okruženje za nekoga s autizmom?

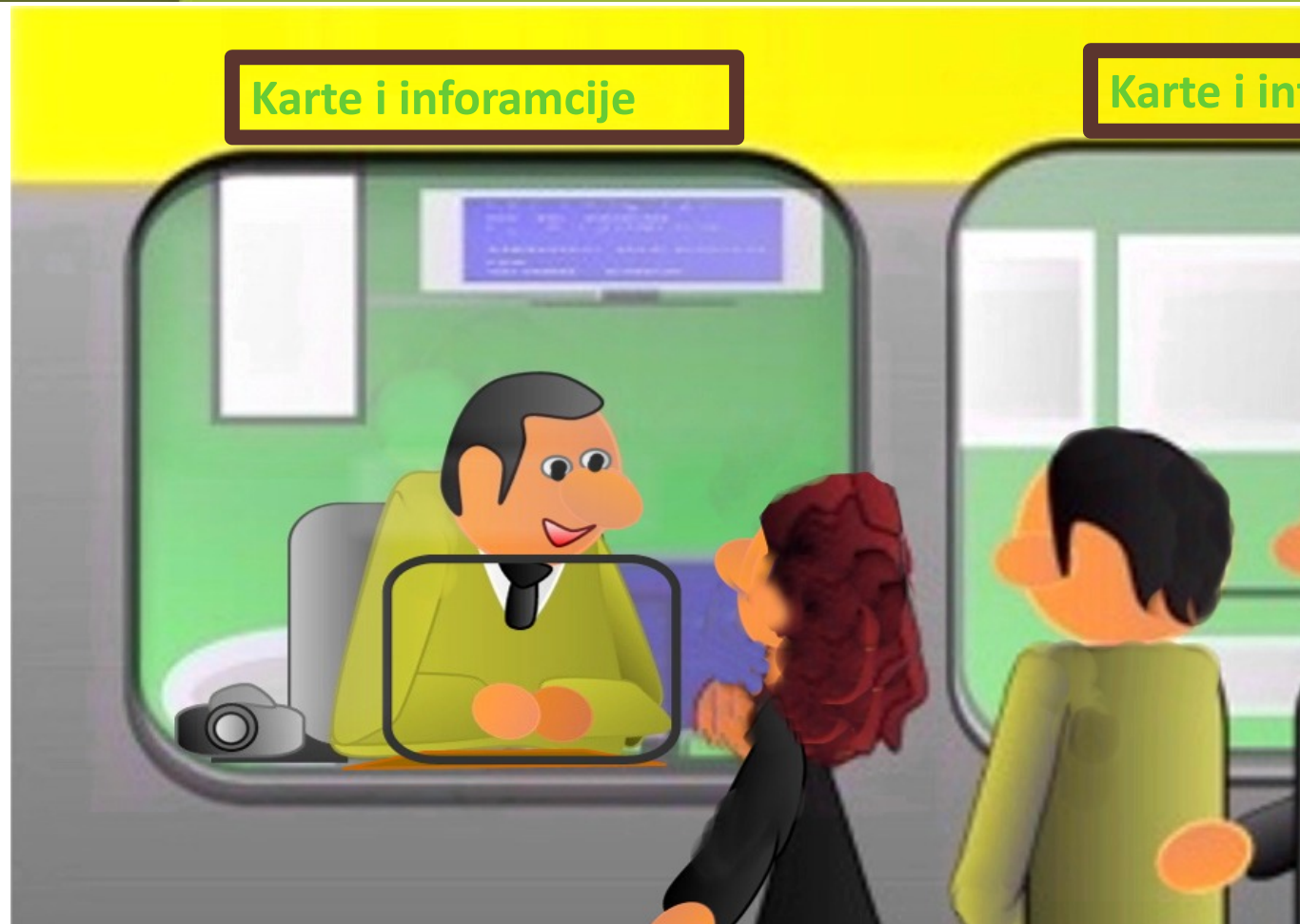

2015-1-UK01-KA204-013397

Sada pomnije promotrite

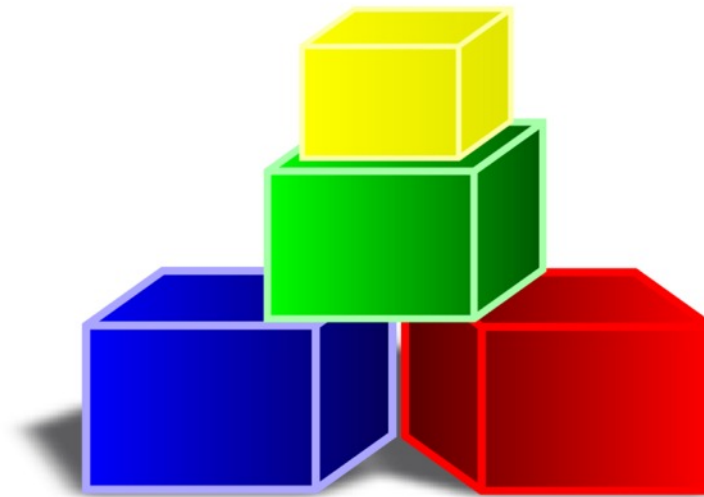
.... i razmislite ponovo?

Fizička struktura *strukturiranje okoline*

Načini na koje fizičko okruženje dobiva smisao

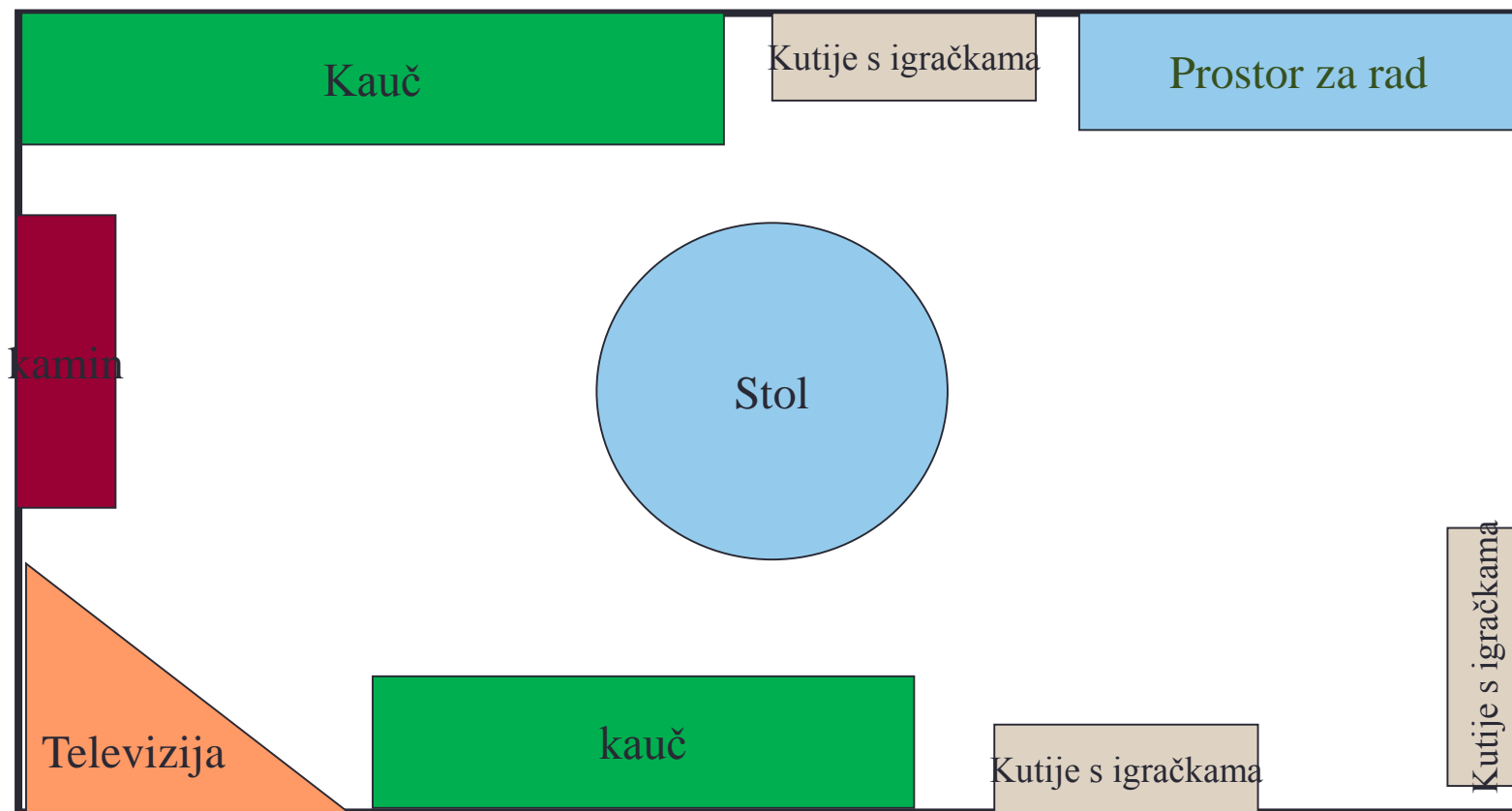
- Raspored namještaja
- Korištenje polica / ekrana
- Označavanje
- Različite podne obloge
- Kodiranje bojom
- Spremište
- Ograničavanje vizualno ometajućih podražaja

Fizička struktura *strukturiranje okoline*

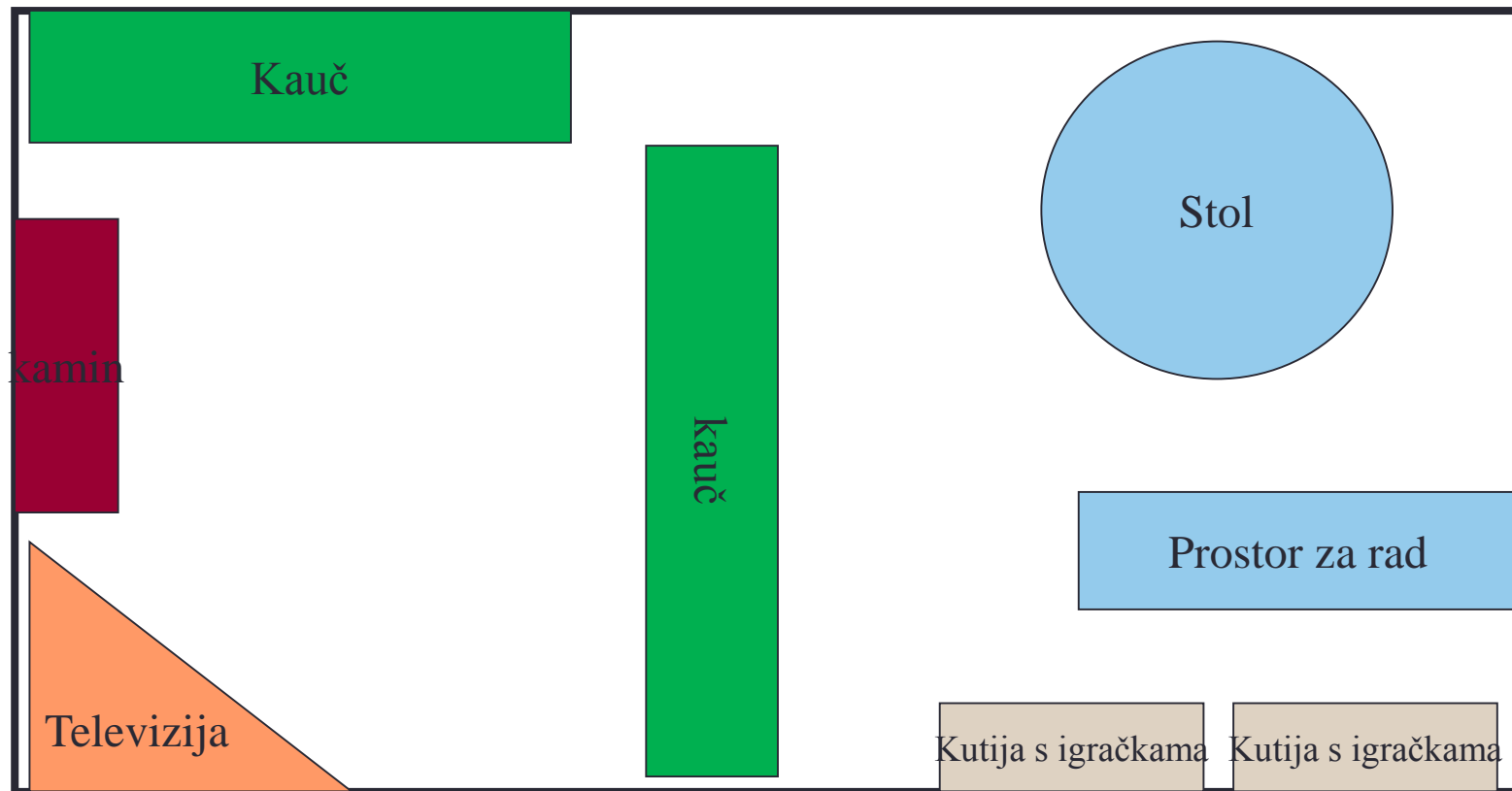
Primjer restrukturiranja prostora.

Prije:

Fizička struktura *strukturiranje okoline*

Poslije:

Dobro strukturirani prostor za rad:

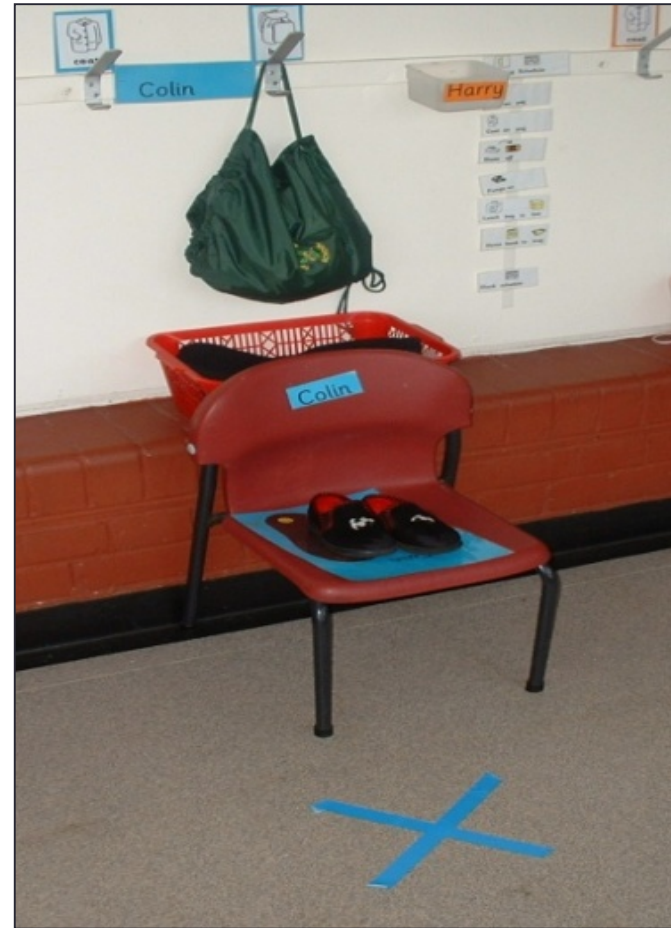
2015-1-UK01-KA204-013397

Prilagoditi prostor i sobe tako da dijete zna gdje se i što događa

2015-1-UK01-KA204-013397

Fizička struktura *strukturiranje okoline*

Fizička struktura *strukturiranje okoline*

Označavanje ljepljivom trakom

2015-1-UK01-KA204-013397

Moj prostor za jelo ...

2015-1-UK01-KA204-013397

Vizualna podrška

Svi koristimo vizualnu podršku svaki dan - *dnevnici, kalendari, mape, prometni znakovi, novine, upute, brošure, semafori, recepti*

Ne pamtimo sve informacije s obzirom na to da ih možemo koristiti kada god nam je potrebno

Vizualna podrška koju koristimo može biti: diskretna ili vrlo očita

2015-1-UK01-KA204-013397

ovisno o:

- tome što trebamo znati
- koliko je teško razumjeti
- koliko smo uznemireni

Vizualna podrška

Vizualne informacije mogu se pružiti kroz:

Funkcionalni predmet - *stvarni predmet koji se koristi za aktivnosti*

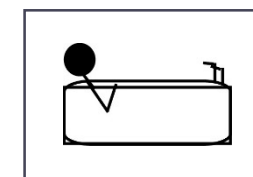
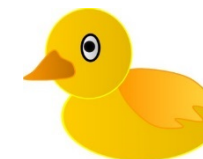
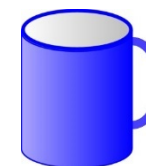
Reprezentativni predmet - *predmet koji predstavlja zadatak/ aktivnost*

Fotografije - *Fotografije možemo izrezati u obliku predmeta*

Crteži - *uopćeni crtež koji predstavlja predmet*

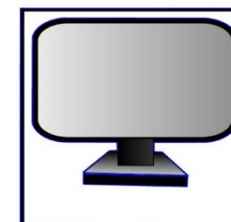
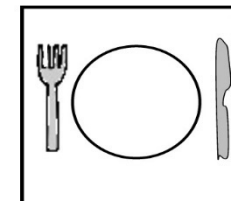
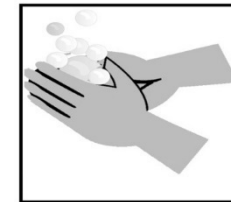
Tiskani/rukom pisani tekst

Kombinacija bilo kojih od gore navedenih

Rasporedi *što i kada raditi*

- Pokazuju što će se dogoditi tijekom nekog vremena
 - Redoslijed kojim će se stvari odvijati
 - Kada će završiti
 - Što će se sljedeće dogoditi
-
- Rasporedi se mogu odnositi na različite vremenske periode, cijeli dan, ½ dana, mogu pokriti određenu aktivnost
 - Mogu biti prikazani od vrha do dna ili s lijeva na desno

Raspored s funkcionalnim predmetima

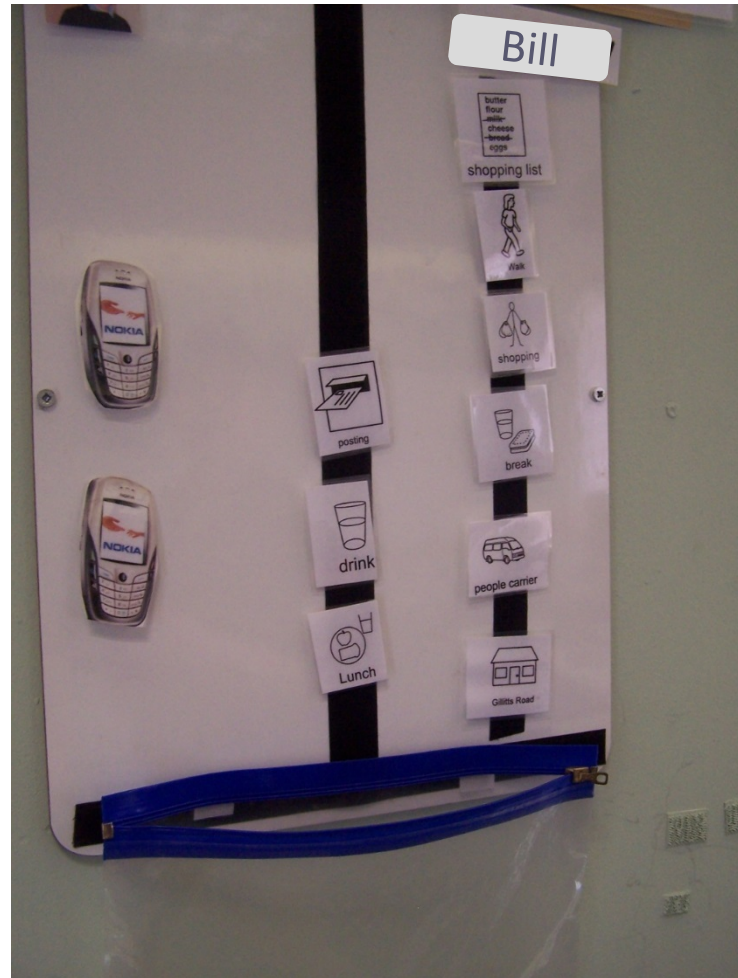

U rasporedu koristimo 'stvarne' predmete, pokazuje koja je sljedeća aktivnost te redoslijed kojim će se aktivnosti odvijati.

Crteži i fotografije

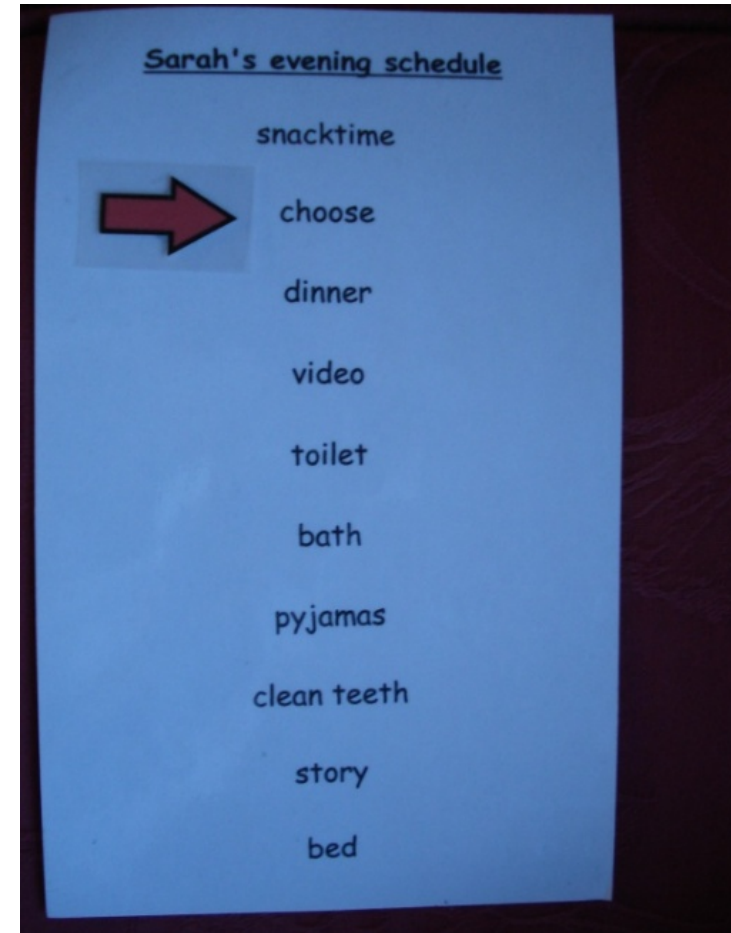

Crteži s posebnim interesima dodanim na raspored

2015-1-UK01-KA204-013397

Struktura aktivnosti

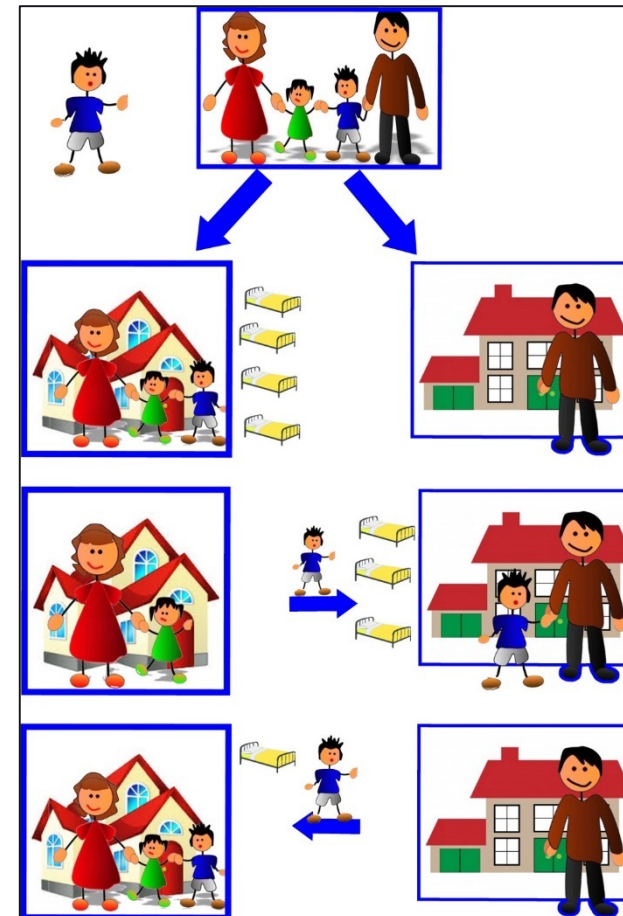

Raspored jutarnje rutine

Ovaj sustav će pružiti vizualnu potporu, objasniti i smanjiti anksioznost.

Ovaj sustav objašnjava djetetu kada će spavati kod oca, a kada kod majke, nakon razvoda.

Objašnjavanje novog iskustva

Struktura vremena

Za neke aktivnosti potrebno je koristiti vizualni ili auditivni znak za njihov kraj

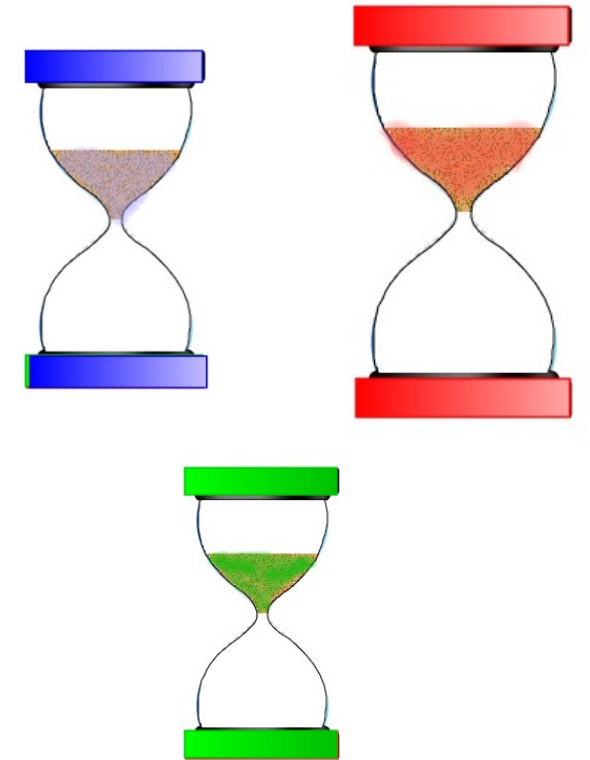
npr. gledanje DVD ili igranje igre, ako ostaje još samo pet minuta prije odlaska u školu.

Djeca često znaju loše reagirati na verbalne upute za 'kraj' neke aktivnosti.

Vizualna podrška za određeno vrijeme daleko je učinkovitija:

npr. timer za jaje - 3 minute/5 minuta itd.

(timer na štednjaku, alarm na telefonu i sl. također može koristiti)

Radni sustavi – *kako raditi*

- Pokazuju kako izvršiti zadatak / aktivnost
- Raščlanjuju zadatke u smislene, izvodljive faze
- Potiču samostalnost

Zapamtite:

- Korak po korak
- Postavite prioritete, ne pokušavajte podučiti više od jedne nove stvari istovremeno

Specifične aktivnosti

Lukina lista za kupovinu

Shop 1. _____

Shop 2. _____

Shop 3. _____

Shop 4. _____

Shop 5. _____

Kuća

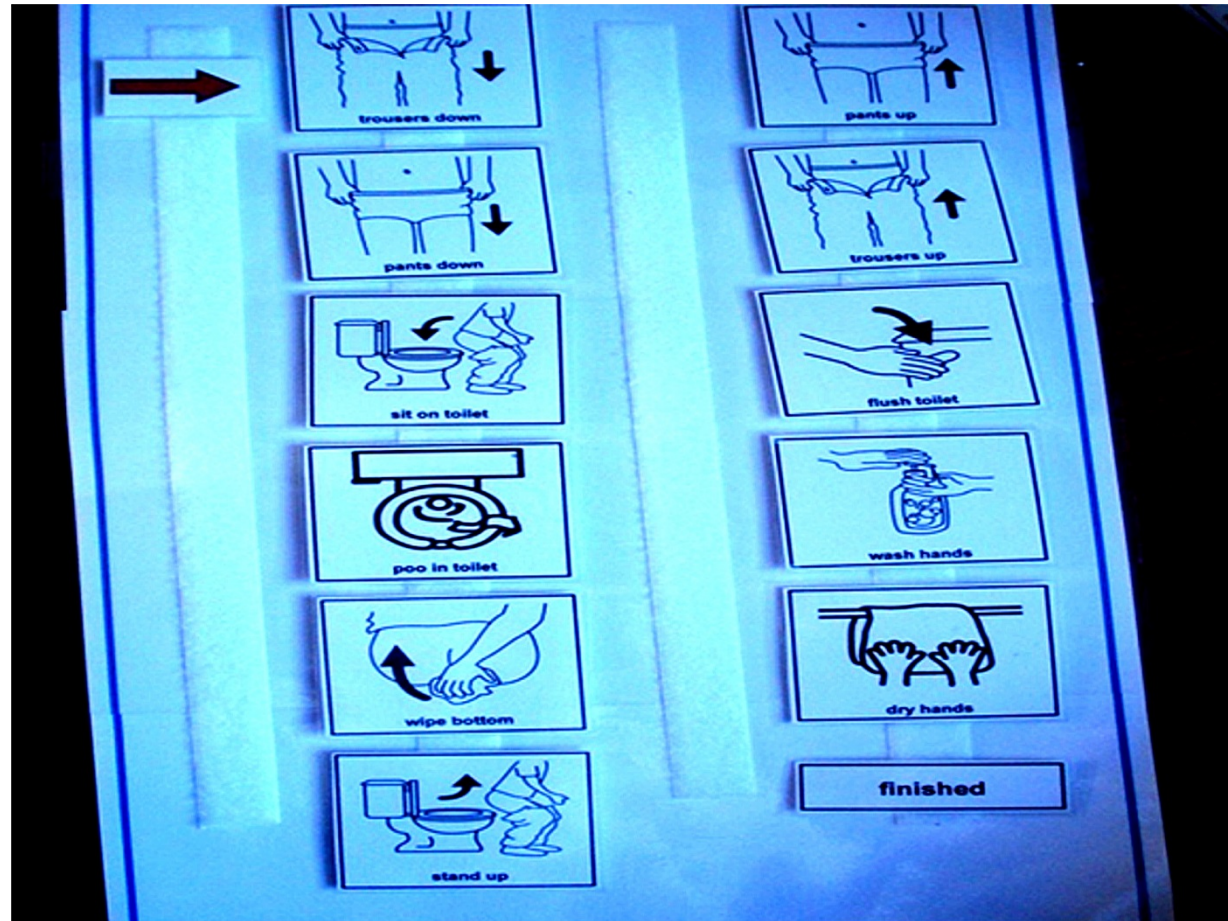

- check the shower door is closed
- turn on shower
- wash hair
- rinse hair
- wash face
- wash body
- wash private bits
- turn off shower

Osobna higijena

Osobna higijena

Osobna higijena

1

Squeeze toothpaste onto your toothbrush.

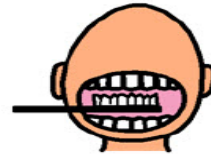
2

Hold toothbrush under the tap.

3

Brush your teeth.

4

Spit the toothpaste into the sink.

5

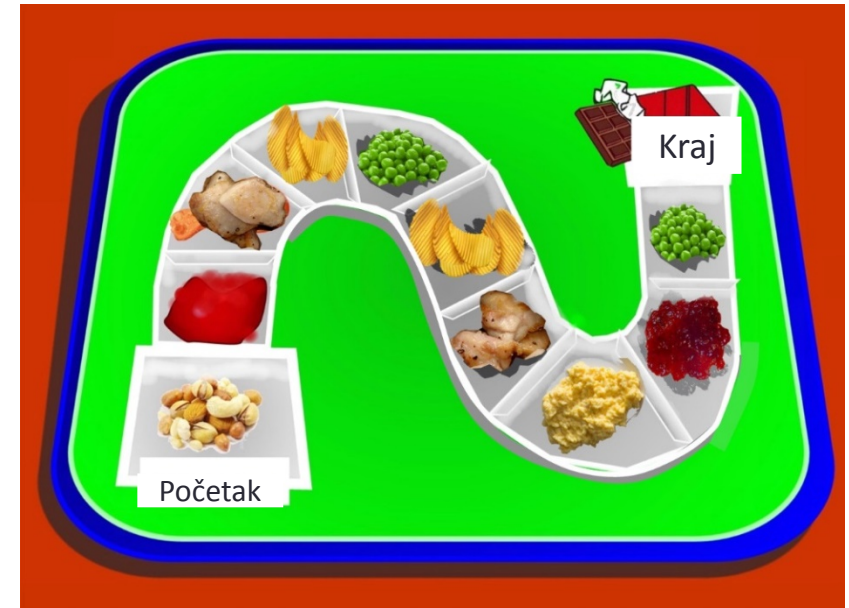
Rinse your mouth and smile.

Individualni zadaci

Kako bi se uspješno izvršavale, planirane aktivnosti trebaju:

1. Imati početak i kraj
2. Dosljedno se provoditi
3. Biti vizualno jasne

Dobro organiziran prostor

Dobro organizirane aktivnosti

Evaluacijski upitnici

- Molimo vas da na kraju ispunite Upitnik za evaluaciju, kako bismo ovakvim radionicama što bolje mogli odgovoriti na vaše potrebe.

Hvala na vašem vremenu i iskrenosti.

ESIPP partnerstvo

...plus non-funded parent organisations in Croatia (ACAP), Cyprus (Limassol Autism Parent Group) and the Former Yugoslav Republic of Macedonia (NAA)

Za daljnje informacije o programu molimo kontaktirajte:

University of Northampton

David Preece

Email: david.preece@northampton.ac.uk

European University Cyprus

Eleni Theodorou

Email: E.Theodorou@euc.ac.cy

University of Zagreb

Jasmina Stošić

Email: jasmina.stosic@erf.hr

Autism Europe

Aurélie Baranger

Email: aurelie.baranger@autismeurope.org

Macedonian Scientific Society for Autism

Vladimir Trajkovski

Email: vladotra@fzf.ukim.edu.mk

Target Autism Training and Consultancy Ltd

Ron Fortuna

Email: ron@targetautism.co.uk

Centar za Autizam

Ana Ružić

Email: aruzic1803@gmail.com

Autism Assessment Support Practice

N.C.D. Calloway Continuing Education Ltd

Nefi Charalambous Darden

Email: nefi_jessy@yahoo.com

Izjava o odricanju od odgovornosti

Podrška Europske komisije za stvaranje ove publikacije ne uključuje odobrenje njenog sadržaja. Sadržaj odražava isključivo gledište autora publikacije i Komisija ne može biti odgovorna za bilo kakvo korištenje informacija koje su u njoj sadržane.